

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Patrik Byholm : Den sjätte vågen. Västra Nyland, 26.6.2018.

VÄSTRA NYLAND, IDAG-kolumn, 26.6.2018

Patrik Byholm

Den sjätte vågen

Finland hör till de renaste länderna i världen och här tar vi god hand om vår natur. Detta konstaterande, eller någon närbesläktad version därav, är något vi i årtionden blivit upplysta om både från höger och vänster. Och då menar jag inte bara i yttranden gjorda av politiker längs höger-vänster axeln, utan också från konstateranden gjorda av diverse myndigheter, naturbruks- och miljöorganisationer, allmänna förståsigpåare, o.s.v.. Som ett resultat av årtal av upprepning av temat är det få av oss som tänker annorlunda. I Finland är naturen ren och välmående.

Samtidigt som ovannämnda uttalande förvandlats till fakta i vår tankevärld, så är verkligheten en annan. En tidsmässig tillbakablick över några händelser kan belysa problematiken. Medan du för 30 år sedan kunde ta dig ett dopp i din hemvik när andan föll på, är detta på grund av blågrönalgerna och den i övrigt frodiga vattenväxtligheten numera inte självklart. Medan en god kantarell- och blåbärsskog med stor sannolikhet då fanns inom en kilometers radie från din stugtrappa, är färden nu dubbelt längre. Medan ladusvalan och sånglärkan på 1980-talet höll till på nästintill varje åkerteg ses de båda numera mera sällan tillsammans. På många åkrar saknas de helt. Listan kunde göras längre och mycket på listan passar inte in med bilden om en välmående finländsk natur.

Samtidigt levererar vetenskapssamfundet rapporter som varnar om att det är stora förändringar på gång på vår jord. Alla de ovan listade exemplen länkar till sådana förändringar: eutrofieringen av vattendrag, den hårdhänta markanvändningen och kemikaliseringen av jordbruket. De globala förändringarna är långt fler, och för den intresserade rekommenderas att mata in orden "global change" i sökmotorn på nätet och se vad som levereras. Att tro att Finland skulle gå opåverkad från dessa är att ljuga för sig själv. De reflektioner jag nämner ovan är ju också bevis på att förändringarna är på gång även här.

En av de mest konkreta förändringarna, väluppbackad med mängder av data, är minskningen av vilda djur. Medan den överlägset största orsaken till artminskningen är förstörelse av livsmiljöer har nya forskningsrön rapporterat om att användningen av kemikalier inom jordbruket är en annan stor faktor. Omfattningen av minskningen av t.ex. fåglar är massiv. Enbart i Finland talar vi om över 25 miljoner färre fågelindivider nu än för 30 år sen. Inte utan orsak pratar man inom vetenskapssamfundet om att vi nu befinner oss i en sjätte våg av utdöenden.

Så vad kan jag då göra? En svår fråga. Men som ett första steg kan du acceptera fakta och glömma falskheten om en jungfrulig finländsk natur. Måhända situationen i Finland är bättre än i en del andra länder, men bra mår vår natur inte. När vi ytterligare accepterar att detta i förlängningen knappast kan vara till vår egen fördel kan vi förhoppningsvis gå vidare med gemensamma planer på lösningar. Ju snabbare desto bättre.

Patrik Byholm är forskande naturbrukslektor vid Yrkeshögskolan Novia, Campus Raseborg.